

Guía Docente

Datos Identificativos					2023/24
Asignatura (*)	Educación para a saúde: psicoloxía da saúde e cuidados básicos		Código	653G01408	
Titulación	Grao en Terapia Ocupacional				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuadrimestre	Cuarto	Optativa	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Ciencias da SaúdePsicoloxía				
Coordinación	Garcia Sanchez, Maria Matilde		Correo electrónico	matilde.garcia@udc.es	
Profesorado	Garcia Sanchez, Maria Matilde Otero Otero, Patricia		Correo electrónico	matilde.garcia@udc.es patricia.otero.otero@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/				
Descrición xeral	Esta asignatura pretende o desenvolvemento de competencias que permitan ao alumnado comprender e aplicar os coñecementos relacionados coa psicoloxía da saúde e a educación para a saúde e cuidados básicos. A impartición desta asignatura ten como fin que o alumno coñeza a psicoloxía da saúde e as bases teóricas e fundamentos dos cuidados básicos e a educación para a saúde, que sirven como soporte da teoría e o arte de coidar, e adquirir os coñecementos necesarios para axudar ás persoas na satisfacción das súas necesidades fundamentais.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A1	Explicar la relación entre el funcionamiento ocupacional, la salud y el bienestar.
A6	Trabajar en la sociedad con individuos y grupos para fomentar la promoción de la salud, la prevención, la rehabilitación y el tratamiento.
A13	Buscar activamente, evaluar críticamente y aplicar los rangos de información y de evidencia para asegurar que la práctica es actualizada y relevante al cliente.
A15	Trabajar según los principios de la práctica centrada en el cliente.
A16	Construir una relación terapéutica como base del proceso de la terapia ocupacional.
A17	Establecer sociedades de colaboración, consultar y aconsejar a clientes, trabajadores sociales, miembros de equipo y otros en la práctica de la ocupación y la participación.
A21	Cumplir con la política y procedimientos locales/regionales/ nacionales/europeos, normas profesionales y regulaciones del empleo.
A23	Practicar de manera ética, respetando a los clientes, teniendo en cuenta los códigos profesionales de conducta para terapeutas ocupacionales.
A34	Considerar los avances en salud, cuidado social, sociedad y legislación a nivel internacional, nacional y local que afecten a los servicios de terapia ocupacional.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamiento crítico, lógico y creativo.
B4	Trabajar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Trabajar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.
B7	Comunicarse de manera efectiva en un entorno de trabajo.
B8	Capacidad de análisis y de síntesis.
B9	Capacidad de aplicar los conocimientos a la práctica.
B12	Conocimientos generales básicos sobre el área de estudio.
B13	Resolución de problemas.
B14	Habilidades interpersonales.
B15	Capacidad para comunicarse con personas no expertas en la materia.

B16	Habilidad para trabajar de manera autónoma.
B17	Compromiso ético.
B18	Planificación y gestión del tiempo.
B21	Habilidades básicas de manejo de ordenadores.
B23	Capacidad de aprender.
B24	Habilidades de gestión de la información (habilidad para buscar y analizar información proveniente de diversas fuentes).
B27	Capacidad para generar nuevas ideas.
B28	Toma de decisiones.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.
C3	Utilizar las herramientas básicas de las tecnologías de la información y las comunicaciones (TIC) necesarias para el ejercicio de su profesión y para el aprendizaje a lo largo de su vida.
C4	Desarrollarse para el ejercicio de una ciudadanía abierta, culta, crítica, comprometida, democrática y solidaria, capaz de analizar la realidad, diagnosticar problemas, formular e implantar soluciones basadas en el conocimiento y orientadas al bien común.
C6	Valorar críticamente el conocimiento, la tecnología y la información disponible para resolver los problemas con los que deben enfrentarse.
C7	Asumir como profesional y ciudadano la importancia del aprendizaje a lo largo de la vida.
C8	Valorar la importancia que tiene la investigación, la innovación y el desarrollo tecnológico en el avance socioeconómico y cultural de la sociedad.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Adquirir os coñecementos, actitudes e habilidades imprescindibles para actuar ante unha situación de emerxencia; que entraña risco vital ou non, producida como consecuencia dun accidente ou enfermidade repentina; até a intervención dos equipos de emerxencia sanitaria.	A6 A13 A15	B2 B5 B6 B7 B12 B13 B14 B15
Coñecer os aspectos máis importantes de educación e saúde ante situacións de risco, así como temas específicos da metodoloxía en educación para a saúde.		B1 B3 B4 B8 B9 B12 B17 B18 B24 B28	
Integrar os coñecementos teóricos adquiridos na realización daqueles procedementos máis usuais relacionados cos coidados básicos na atención de urxencia.		B16 B21 B23 B27	
Coñecer as bases da Psicoloxía científica e explicar a relación entre a psicoloxía, a saúde e o benestar.	A1	B2	
Traballar na sociedade con individuos e grupos para fomentar desde a Psicoloxía a promoción da Saúde e a prevención, segundo os principios da práctica centrada no cliente.	A6 A13 A15 A34	B6	

Adquirir habilidades básicas para analizar e modificar condutas no ámbito laboral, aconsellando a clientes, traballadores, membros do equipo interdisciplinar e fundamentar a actuación clínica e cotiá en códigos éticos e de respecto interprofesional.	A15 A16 A17 A21 A23	B7 B13 B14 B15	
<p>Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.</p> <p>Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.</p> <p>Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.</p> <p>Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.</p> <p>Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.</p> <p>Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.</p>			C1 C3 C4 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
UNIDADE 1. INTRODUCCION Á ATENCION ANTE SITUACIÓNS DE URXENCIA	1.1. Principios e prioridades na atención de urxencia. 1.2. Valoración primaria e secundaria.
UNIDADE 2. COIDADOS BASICOS NA ATENCION DE URXENCIA:SITUACIÓNS DE RISCO VITAL	2.1. Obstrución da vía aérea 2.2. Resucitación cardiopulmonar básica. 2.3. Hemorragia severa
UNIDADE 3. COIDADOS BASICOS NA ATENCION DE URXENCIA: OUTRAS SITUACIÓNS DE RISCO	3.1. Feridas e queimaduras 3.2. Intoxicacións e reaccións adversas 3.3. Traumatismos. 3.4. Situacións de urxencia relacionadas co estado de saúde
UNIDADE 4. TEORÍA DA COMUNICACIÓN HUMANA. A EMPATÍA. Os FERENTES ESTILOS DE COMUNICACIÓN. A RELACIÓN TERAPÉUTICA.	4.1. Empatía y comunicación. 4.2. Estilos de comunicación profesional. 4.3. Informar vs. comunicar. Barreras. 4.4. Aprendizaxe das habilidades de comunicación. Modalidades.
UNIDADE 5. Os ELEMENTOS BÁSICOS DA COMUNICACIÓN. ADESTRAMENTO EN HABILIDADES BASICAS DE COMUNICACIÓN.	5.1. Elementos verbais e non verbais da comunicación. A empatía. 5.2. Preguntas, suxestións, reflexos, resumos, mensaxe ?eu?, suxestións, reforzos da comunicación.

UNIDADE 6.MANEXO DE SITUACIÓNS DIFÍCILES	6.1. Manexo da agresividade 6.2. Atención das demandas imposibles 6.3. Inhibición e conflitos de relación 6.4. Comunicación de información aversiva. ?As malas noticias?.
--	--

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A6 A13 A15 A17 A34 B1 B3 B8 B12 B13	9	33	42
Traballos tutelados	A1 A16 B21 B24	12	48	60
Obradoiro	A15 A16 A21 A23 C3 C4 C6 C7 C8	15	15	30
Proba mixta	B2 B3 B8 B9 B12 B13 B23 C1	1	0	1
Simulación	B2 B4 B5 B6 B7 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B23 B27 B28 C4 C6 C7	6	6	12
Atención personalizada		5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como conferencia, método expositivo ou lección maxistral. Esta última modalidade adóitase reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>
Traballos tutelados	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do como facer as cousas. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p> <p>Permite adquirir as competencias xenéricas asignadas nesta materia</p>
Obradoiro	Persegue a posta en práctica de habilidades e destreza concretas mediante estratexias de simulación ou role playing.
Proba mixta	<p>Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas.</p> <p>En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.</p>
Simulación	<p>Consiste na representación dun fenómeno de natureza física, técnica ou psicolóxica, que permite unha análise máis sinxela, económica ou inocua que si se levara a cabo sobre o orixinal ou na realidade. Ponse ao suxeito ante unhas condicións hipotéticas nas cales se proba o seu comportamento ante situacións concretas, os seus coñecementos, a súa capacidade de analizar alternativas e as súas consecuencias. Baséase, por tanto, na configuración de situacións similares ás que se producen nun contexto real, coa finalidade de utilizalas como experiencias de aprendizaxe ou como procedemento para a avaliación.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Simulación Obradoiro Proba mixta	A atención personalizada, que se describe en relación a estas metodoloxías concíbense como momentos de traballo, onde interactúa o alumno co profesor. A forma e o momento en que se desenvolverá indicárase en relación a cada actividade ao longo do curso segundo o plan de traballo da materia.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A16 B21 B24	Implica a gravación en vídeo dun role-playing sobre unha entrevista nunha situación difícil no que se representen de maneira práctica as estratexias comunicativas aprendidas e adestradas en clase.	50
Simulación	B2 B4 B5 B6 B7 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B23 B27 B28 C4 C6 C7	Consiste na presentación de situacións concretas e centradas na realidade poñendo ao estudante ante unhas condicións hipotéticas a través das cales próbase o seu comportamento, os seus coñecementos e a súa capacidade de análise. Basándonos na configuración de situacións similares ás que se producen nun contexto real, co fin de utilizalas como experiencias de aprendizaxe e como procedemento para a avaliación.	10
Proba mixta	B2 B3 B8 B9 B12 B13 B23 C1	Proba que integra preguntas tipo test e preguntas de desenvolvemento a través da resolución dun caso practico, onde deben integrarse os coñecementos e habilidades adquiridas en cada unha das metodoloxias.	40

Observacións avaliación

Os aspectos e criterios que se terán en consideración ao avaliar as actividades que se farán contorna á devandita metodoloxía son a asistencia, participación e compromiso individual e grupal, coherencia dos contidos abordados, coñecementos demostrados nos exames teóricos e prácticos e competencias referidas para esta materia.

Módulo A. Atención ante situacións de urxencias. Unidade 1,2 e 3:

PROBA ESCRITA que consta de dous partes: A primeira parte é unha proba con preguntas de resposta curta ou test (20% da nota). A segunda parte consiste na resolución dun caso práctico (20% da nota).

SIMULACIÓN. Presentación de situacións concretas e centradas no Soporte Vital Básico poñendo ao estudante ante unhas condicións hipotéticas a través das cales avalíanse as competencias relacionadas con estes contidos (10% da nota).

Módulo B. Habilidades de comunicación terapéuticas. Unidade 4,5 e 6:

TRABALLO TUTELADO consistente na gravación en vídeo dun role-playing sobre unha entrevista nunha situación difícil no que se representen de maneira práctica as estratexias comunicativas aprendidas e adestradas en clase (50% da nota)

PRIMEIRA OPORTUNIDADE:

A avaliación anteriormente descrita é **OBRIGATORIA** para todos os alumnos con **MATRICULA COMÚN** que se presenten á primeira oportunidade.

SEGUNDA OPORTUNIDADE:

Para a Segunda Oportunidade o alumno será avaliado mediante un exame único escrito que incluírá a/s proba/s pendente/s ou non superadas, mantendo a porcentaxe establecida sobre a cualificación final.

MATRÍCULA PARCIAL:

Para os alumnos de **MATRICULA PARCIAL** poderán optar por examinarse por escrito en primeira e segunda oportunidade nun único exame que se corresponderá coas datas oficiais aprobadas en Xunta de Facultade, onde se aplicarán as porcentaxes relativas a cada parte do contido da materia.

FRAUDE ACADEMICO:

A realización fraudulenta

das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará

directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a

estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente

do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira

oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa

cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

OPORTUNIDADE ADIANTADA:

Os alumnos que soliciten **OPORTUNIDADE ADIANTADA** deberán examinarse por escrito a través dun único exame que se corresponderá coas datas oficiais aprobadas en Xunta de Facultade.

MATRÍCULA DE HONRA:

Poderán optar a matrícula de honra aqueles alumnos cunha media superior ao 9,5 quedando supeditada á consideración dos profesores da materia, se así o estimasen oportuno.

<p>Bibliografía básica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Guía de actuación en urgencias (2017). Manuel José Vázquez Lima, José Ramón Casal Codesido. Barcelona : Panamericana , 5ª ed. - Juan Navarro Campoamor, Venancio Martínez Suárez, Carmen Martínez Gómez, José Gutiérrez Rodríguez. (2017). Urgencias de 0 a 100 años . Madrid : Panamericana, - Laura Prieto Pérez (2015). Manual básico de primeros auxilios . Madrid : Editorial Tébar Flores, - Arriaza Romero, Purificación Dolores (2013). Primeros auxilios . Madrid : Paraninfo - Fundación pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061. (2008). Manual de Primeros Auxilios.. Ediciones Punto gráfico, - Fundación pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061 (2008). Urgencias y Emergencias Prehospitalarias en Enfermería. Ediciones Punto gráfico, - Fernández, A., Rodríguez, B. (2008). Habilidades de entrevista para psicoterapeutas. Desclée de Brower - Cibanal, J., Arce, M. C. y Carballal, M. C. (2014). Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud.. Elsevier - Costa y López, E (2001). Habilidades de comunicación en la relación de ayuda. Manejando situaciones difíciles.. Madrid, Ministerio de Asuntos sociales - Manbriani, S (1993). La comunicación en las relaciones de ayuda. . San Pablo - Acinas, M. P. (2004). Habilidades de comunicación y estrategias asistenciales en el ámbito sanitario (I). Aspectos generales y contextuales . Formación Alcalá - van-der Hofstadt, C. J. (2005). El libro de las habilidades de comunicación. Cómo mejorar la comunicación personal. Díaz de Santos <p>ATENCION ANTE SITUACIONES DE URGENCIA: CUIDADOS BÁSICOS.Manuel José Vázquez Lima, José Ramón Casal Codesido. Guía de actuación en urgencias. Barcelona : Panamericana , 5ª ed.,2017..Juan Navarro Campoamor, Venancio Martínez Suárez, Carmen Martínez Gómez, José Gutiérrez Rodríguez.Urgencias de 0 a 100 años. Madrid : Panamericana, 2017.. Laura Prieto Pérez. Manual básico de primeros auxilios. Madrid : Editorial Tébar Flores, 2015..Arriaza Romero, Purificación Dolores. Primeros auxilios. Madrid : Paraninfo, 2013..Fundación pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061. Manual de Primeros Auxilios. Ediciones Punto gráfico, 2002..Fundación pública Urgencias Sanitarias de Galicia 061. Urgencias y Emergencias Prehospitalarias en Enfermería. Villagarcía: Ediciones Aroprint, 2006.HABILIDADES DE COMUNICACIÓN TERAPÉUTICAS..Acinas, M. P. (2004). Habilidades de comunicación y estrategias asistenciales en el ámbito sanitario (I). Aspectos generales y contextuales. Formación Alcalá..Cibanal, J., Arce, M. C. y Carballal, M. C. (2014). Técnicas de comunicación y relación de ayuda en ciencias de la salud. Elsevier.Costa y López, E (2001). Habilidades de comunicación en la relación de ayuda. Manejando situaciones difíciles. Madrid, Ministerio de Asuntos sociales.Fernández Liria, A., Rodríguez Vega, B. (2008). Habilidades de entrevista para psicoterapeutas. Desclée de Brower..Manbriani, S (1993). La comunicación en las relaciones de ayuda. Madrid. San Pablo.van-der Hofstadt, C. J. (2005). El libro de las habilidades de comunicación. Cómo mejorar la comunicación personal. Díaz de Santos</p>
<p>Bibliografía complementaria</p>	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recomendacións para axudar a conseguir unha contorna inmediata sostible e cumprir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sostible ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": 1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos 2.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da 3. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria.ADAPTACIÓN DE PRESENCIALIDAD Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA: Todas as actividades presenciais, realizaranse con asentos preasignados, máscara e ventilación. Non estará permitido o consumo de alimentos e bebidas, asegurando que se cumpran as medidas de prevención e hixiene da Facultade, establecidas e publicadas en: [https:// udc.es/é/ fep/coronavirus/](https://udc.es/é/fep/coronavirus/)No caso de que o grupo de docencia maxistral chegue a superar as indicacións do aforo da aula, estableceranse grupos rotatorios de docencia híbrida, onde os estudantes que non caiban na aula seguirán esa semana a docencia de forma telemática e á seguinte de forma presencial, sendo outro grupo o que a realice de forma telemática, segundo planificación establecida polo docente da materia.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías